

Troonrede garnalenkoningin 2023

Geachte aanwezigen,

Met groot genoegen mag ik u verwelkomen in ons mooie vissersdorp Zoutkamp. Bijna een halve eeuw geleden bezette een aantal studenten het majestueuze pand De Batterij (hier achter mij, op de dijk) en zij wisten daarmee het bouwwerk van de sloop te redden. In één moeite werd het gebouw gepromoveerd van slooppand tot monument. Het toont aan hoe grillig bestuurders soms omspringen met kostbaarheden en hoe belangrijk het is om vast te houden aan het goede, zelfs wanneer niet iedereen het belang daarvan inziet.

Onze geliefde sector heeft in het verleden moeilijke tijden gekend, maar stond nog nooit eerder zo onder druk als heden ten dage. Terwijl de brandstofkosten onverminderd hoog zijn, bemoeilijken ook andere factoren de visserij.

In 2022 kampten mijn schippers in de lente met schrale vangsten, maar de opbrengsten waren goed. Daarop volgde een warme zomer. Garnalen trokken vanwege het warme water weg van het Wad en kwamen in de herfst helaas niet terug. Om die reden was 2022 voor de Wadvissers een tegenvallend jaar. Vissen in het traditionele visgebied bracht weinig op. Wat de buitenvloot betreft, verliep de visserij boven de Waddeneilanden matig. Schippers van de buitenvloot die het beter voor de wind ging, beproefden hun geluk onder meer voor de Elbe in de Duitse bocht en voor de Zeeuwse en Zuid-Hollandse eilanden. Voor deze schippers was het een goed jaar.

In kwetsbare Natura 2000-gebieden zoals de Waddenzee, vormen vissers op garnalen en ander zeebanket volgens Brussel een bedreiging voor de natuur. Ten onrechte wordt gevreesd dat zij de zeebodem verstoren en daarmee de onderwaterflora en -fauna. Wat bodem-beroerende visserij heet te zijn, blijkt voor tegenstrijdige lezingen vatbaar. Om in aanmerking te komen voor een nieuwe vergunning inzake de Wet natuurbescherming, dienen schippers nauwgezet aan te tonen dat hun nering geen schade toebrengt aan het ecosysteem. Hoe streng de visserij vanuit de politiek wordt bejegend, blijkt uit de vergunningsplicht. Terwijl veel grotere industrieën die de zeeën belasten ongemoeid worden gelaten, moet de visserij telkens weer aantonen aan veranderende wetgeving te voldoen. Vanzelfsprekend draagt onze vloot haar steentje bij waar het gaat om duurzaamheid. Het inbouwen van een katalysator met stikstofreductie als doel wordt daartoe voor iedere kotter verplicht gesteld. Het dreigende verbod met ingang van 2024 hangt de vissers als een zwaard van Damocles boven het hoofd.

Dit alles trekt een flinke wissel op de motivatie van mijn mannen. Verscheidene vakbekwame vissersfamilies die vergroeid leken met hun kotter, kozen in het afgelopen jaar noodgedwongen voor sanering. Onstuimige wetgeving heeft hen daartoe doen beslissen. Zelfs na zo'n noodgreep tonen mijn schippers veerkracht: zo verkocht Leo Toxopeus weliswaar de ZK44, maar kocht hij de OL5 aan, om zich voortaan op de krabbenvisserij te kunnen storten. Mijn hofhouding en ik wensen de familie Toxopeus hiermee veel geluk. In deze tijd blijft de waakzaamheid van Vissersvereniging Hulp in Nood essentieel. De voorzitter van PO De Rousant verzuchtte onlangs zich een watergeus te voelen die onafgebroken strijdbaar dient te blijven. Onze garnalenketen streeft naar een open dialoog met maatschappelijke organisaties en overheden met het oog op een continue verbetering van de visserij. De garnalhandel steunt de visserij bij noodzakelijke oplossingen. Alle hoop is gevestigd op de politiek en we vertrouwen erop dat de wal het schip zal keren.

Een lang gekoesterde wens lijkt in vervulling te gaan nu er bij de Hunsingosluis een nieuw gemaal wordt gebouwd, dat de dijk zijn waterkerende functie terug zal geven. Dit titanenproject betreft een unieke samenwerking tussen waterschap, provincie en gemeente Het Hogeland. We hopen over niet al te lange tijd De Nieuwe Waterwerken te mogen aanschouwen.

Janny van der Heiden en André van Duin sloten het seizoen van hun populaire televisieprogramma Denkend Aan Holland af met een bezoek aan Zoutkamp. Mijn voorgangster mocht hen met haar gevolg ontvangen en Dirk Sloot gaf hen een cursus garnalenpellen.

Een plan om een film te maken met als hoofdpersoon een Zoutkamper schipper, schopte het tot winnaar in een wedstrijd uitgeschreven door Nationaal Programma Groningen. Komend najaar zal de film worden opgenomen, met ons prachtige dorp als karakteristiek decor.

Het vestigingsklimaat in ons dorp blijkt zo veelbelovend dat een aantal ondernemers opstond om nieuwe bedrijven en projecten op te starten. In dit licht bezien is het niet vreemd dat Handelsvereniging Zoutkamp kortgeleden een doorstart maakte. En onze omgeving blijft bij toeristen zeer in trek, zo bewijzen de ettelijke auto's die 's zomers geparkeerd staan op wat 's winters de ijsbaan is.

Onze geschiedenis heeft aangetoond dat het raadzaam is om te blijven vasthouden aan wat van waarde is. Hopelijk hebben we een prachtig visserijjaar voor de boeg en kunnen mijn schippers met de wind in de zeilen de horizon tegemoet varen.